

The essence of the strategic management of the activities of processing enterprises of agrarian sector

Griban Natalia

Department of management organization,
Zhytomyr National University of Agriculture and Ecology,
UKRAINE, Zhytomyr, Stary Boulevard, 7,
E-mail: natagn@mail.ru

The strategic management of the activities of processing enterprises in the agrarian sector is considered as a process by means of which managers are engaged in long-term management of enterprises related to processing and marketing farm produce. Managers develop the strategy of achieving the goals taking into account the most essential external and internal conditions which envisage the realization of the above plans.

The main problem of the strategic management is a lack of the developed theoretical basis which would serve as a methodological foundation of the practical implementation of the strategic management. Present-day economic relations are formed under the conditions of the qualitative renovation of the material and technical base, uncertainty in the tendencies of the environmental changed acceleration of the part of the human factor in providing for a highly efficient management.

The main prerequisite of the successful realization of the economic reforms in the agrarian sector is the improvement of the enterprise management, introduction of modern management technological, especially strategic management which is on its development stage at national enterprises of the agrarian sector.

The creation of the system of the strategic management of the activities of the agrarian sector processing enterprises of Ukraine requires the development of the methodology of the strategic management application. The methodology of managing processing enterprise of the agrarian sector has to take into consideration the implementation of the entire complex of operation and cover all types of activities of processing enterprises.

Сутність стратегічного управління діяльністю переробних підприємств в аграрному секторі

Грибан Наталія

Кафедра менеджменту організацій, Житомирський національний агроекологічний університет, УКРАЇНА, м. Житомир, вул. Старий бульвар, 7,
E-mail: natagn@mail.ru

Розкрито сутність стратегічного управління діяльністю переробних підприємств в аграрному секторі. Визначена стратегія розвитку переробних підприємств в умовах економічної кризи. Запропоновано шляхи створення системи стратегічного управління діяльністю переробних підприємств в аграрному секторі України.

Ключові слова – стратегічне управління, переробні підприємства, аграрний сектор, стратегічний менеджмент, стратегія розвитку.

I. Вступ

Під стратегічним управлінням діяльністю переробних підприємств в аграрному секторі розглядається процес, за допомогою якого менеджери здійснюють довгострокове керівництво підприємствами, які займаються переробкою і реалізацією сільськогосподарської продукції, розроблюють стратегії для досягнення поставлених цілей, враховуючи при цьому найсуттєвіші зовнішні та внутрішні умови, що забезпечують виконання постійно розвиваючих і процесів планів.

В умовах економічної кризи основною метою переробних підприємств є створення системи адаптації до мінливості зовнішніх умов та підвищеної динамічності внутрішнього середовища. Процес тому підприємствам аграрного сектору необхідна відповідна стратегія розвитку, яка стала б базою ухвалення ефективних управлінських рішень. У зв'язку з тим, що підприємства аграрного сектору є різними і мають свої особливості розвитку, процес розробки і реалізації стратегії також має своєрідний стиль, який залежить від зовнішнього середовища, внутрішнього людського потенціалу, корпоративної культури, стилів управління, які переважають в стратегічному менеджменті.

II. Методологічний базис упровадження стратегічного управління

Основною проблемою стратегічного управління є відсутність розробленої теоретичної основи, яка повинна слугувати методологічним базисом практичного впровадження стратегічного управління. Сучасні економічні відносини формуються та відбуваються в умовах, коли підвищеними темпами здійснюється якісне оновлення матеріально-технічної бази на основі впровадження результатів науково-

технічного «арлофф», посилення невизначеності тенденцій змін навколишнього середовища та нарощування темпів зростання цих змін, посилення ролі людського фактора у забезпеченні високоефективного ведення справи. Чим складніше стають економічні процеси, тим складніше управління ними, особливо в частині майбутнього стану [2].

Тому важливою умовою успішного здійснення економічних реформ в аграрному секторі є вдосконалення управління діяльністю підприємств, упровадження сучасних методологій менеджменту, зокрема стратегічного управління, яке сьогодні на вітчизняних підприємствах аграрного сектору знаходиться на стадії розвитку.

Економічною наукою та практикою накопичено великий досвід у стратегічному управлінні підприємствами. Проблемами стратегічного управління діяльністю підприємств займалися ряд українських науковців (О. Алімова, Є. Панченко, Г. Дмитренко, М. Мартиненко, М. Мізюк, Наливайко В., В. Пастухова, Г. Савіна, З. Шершньова) та вчені зарубіжжя (І. Ансофф, К. Боумен, Б. «арлофф, У. Кінг, Д. Кліланд, К. Ендрю, М. Портер, А. Стрікленд, А. Томпсон, О. Віханський, М. Круглов, А. Градов, та інші). Ними розроблені загальні принципи і рекомендації поведінки підприємства у складному та нестабільному зовнішньому середовищі, інструментарій прийняття стратегічних управлінських рішень. Доведено, що стратегічний менеджмент виступає методологічним інструментом, що дозволяє підприємству більш повно використовувати свій потенціал та успішно долати можливі кризи.

III. Передумови упровадження стратегічного управління в діяльність переробних аграрних підприємств

Упровадження стратегічного управління в практику роботи переробних підприємств аграрного сектору України вимагає, з одного боку, розробки відповідного теоретичного підґрунтя, адаптованого до ринкових умов, зокрема осмислення суті стратегії, принципів формування стратегічного набору, дослідження класифікації типів стратегій і методичного забезпечення здійснення процесу стратегічного управління на рівні окремого підприємства, а з іншого – практичного інструментарію діагностики підприємства, балансування його стратегії, обґрунтування ефективності стратегічного вибору [1].

Аграрне реформування в Україні почалося набагато складніше, ніж, наприклад, в Польщі, Чехії, Угорщині чи Словенії. Перелом в аграрному секторі наступив в Україні тоді, коли почали створюватися господарські структури ринкового типу, здійснюватися приватизація, почав формуватися аграрний ринок.

Аграрний сектор (переробна промисловість) забезпечує продовольчу безпеку та продовольчу незалежність України, формує її близько 60 % фонду споживання населення. Крім того, аграрний сектор є

одним з бюджетоформуючих секторів національної економіки, частка якого у зведеному бюджеті України займає друге місце серед секторів економіки у товарній структурі експорту.

Слід також зазначити, що фінансова криза негативно почала впливати на ситуацію в харчовій промисловості. За останній рік суттєво зменшилися обсяги продажу продуктів харчування, погіршилися розрахунки між суб'єктами ринку, згортається кредитування підприємств аграрного сектору. В результаті в цьому році обсяги виробництва в харчовій і переробній промисловості знизилися з відповідним періодом минулого року. Така ситуація у галузі вимагає впровадження у практику управління як нових управлінських технологій, так і розробку нових стратегій діяльності.

Для стабілізації роботи переробних підприємств аграрного сектору в даних умовах гостро стоїть питання відновлення кредитування. При цьому проблеми отримання кредитів аналогічні як і по іншим галузям економіки. Вони вимагають забезпечення реальної підтримки банківської системи шляхом застосування рефінансування, надання стабілізаційних кредитів, утримання стабільності національної валюти, що потребує прийняття відповідних законодавчих актів.

Висновок

Для створення системи стратегічного управління діяльністю переробних підприємств в аграрному секторі України необхідно:

- розробити методологію застосування стратегічного управління на підприємствах, яка враховує виконання всього комплексу операцій у певній послідовності й охоплює усі види діяльності переробних підприємств;
- визначити структурний взаємозв'язок елементів стратегічного управління підприємств на засадах об'єктно-цільового підходу;
- обґрунтувати можливості застосування практичного інструментарію оцінки ефективності реалізації стратегій підприємства з урахуванням його особливостей і можливостей;
- удосконалити інструментарій встановлення пріоритетності цілей підприємства в межах системної концепції стратегічного управління з метою подальшого використання результатів оцінки в аналізі ефективності менеджменту аграрних переробних підприємств;
- розробити методичне забезпечення формування та управління стратегічним потенціалом переробних підприємств;

Література

- [1] Ігнат'єва І. А. Методологічні основи стратегічного управління підприємством [Текст] : автореф дис... д-ра екон. наук: 08.06.01 / І. А. Ігнат'єва – Київ Національний ун-т харчових технологій, 2006. – 46 с.
- [2] <http://www.nbu.gov.ua>